

Täysistunto

Torstai 23.3.2017 klo 15.59—18.27

2.5. Suullinen kysymys kielten opetuksesta (Mikaela Nylander r)

Suullinen kysymys SKT 38/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Seuraava kysymys, edustaja Nylander.

Keskustelu

16.50 **Mikaela Nylander r:** Arvoisa puhemies, värderade talman! On erittäin huolestuttava kehitys Suomessa se, että kouluissa luetaan ja opitaan yhä vähemmän kieliä. Yksi osoitus tästä on, että kielten kirjoittaminen ylioppilaskirjoituksissa on vähemmän suosittua kuin aikaisemmin. Kielitaidosta on todellakin hyötyä elämän kaikilla alueilla.

Det är oerhört bekymmersamt att våra finländska barn och unga läser allt färre språk i skolorna. Vi behöver nu åtgärder.

Olemme pitkään peräänkuuluttaneet kansallista kielistrategiaa, ja siksi on todella hienoa, että opetusministeri on perustanut työryhmän, joka pohtii tätä kysymystä.

Arvoisa ministeri, millä tavoin hallitus aikoo tukea sitä, että saisimme suomalaiset nuoret ja lapset lukemaan ja opiskelemaan enemmän kieliä kouluissa? Tarvitaan varmasti monenlaisia toimenpiteitä.

16.51 **Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos, edustaja Nylander, että otitte tämän tärkeän asian esiin, nimittäin tulevaisuudessa yhä kansainvälistyvässä maailmassa tarvitaan entistä vahvempaa kielitaitoa ja enemmän kielten osaamista kuin tällä hetkellä. Siihen tarvitaan monta erilaisista keinoja, [Hälinää — Puhemies koputtaa] ja ihan ytimessä on tietysti se motivaatio, miten voidaan vahvistaa motivaatiota oppia uusia kieliä. Yksi tehokkaimmista keinoista sekä motivaation että sitten ihan sen oppimisen näkökulmasta on se, että kielten oppiminen alkaisi jo varhaisemmassa vaiheessa, jo ensimmäisellä luokalla koulussa tai jo varhaiskasvatuksessa mielellään. Tästä on tutkimusta paljon, ja tästä on myöskin paljon hyviä kokemuksia, ja siitä syystä hallitus on käynnistänyt laajat kokeilut, missä tuodaan sitä varhaista kielten oppimista, niiden kuntien kanssa, jotka ovat halunneet edelläkävijöinä lähteä toteuttamaan sitä. Tämä on hieno asia, että tämä tulee ensi syksystä alkaen.

Muitakin keinoja on, ja tämän kansallisen kielistrategian valmistelu on alkanut. Siinä ovat asiantuntijat töissä pohtimassa sitä kielten oppimisen koko kaarta. [Puhemies koputtaa] Tähän saakka on ehkä tehty vähän niin kuin yksittäisiä päätöksiä, [Puhemies koputtaa] mutta tarvitaan laajempi näkemys.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 28/2017 vp

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä tästä aiheesta, ilmoittautumaan.

16.52 Mikaela Nylander r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On todellakin ilahduttavaa kuulla, että hallitus ryhtyy näin monipuolisesti toimimaan siihen suuntaan, että meidän lapset ja nuoret lukisivat enemmän kieliä kouluissamme. Olen samaa mieltä siitä, että meidän tulisi kautta linjan aikaistaa kieltenopetusta, se on hyvä suunta.

Jag håller fullständigt med om att vi borde läsa flera språk i ett tidigare skede. Barn är nyfikna och de lär sig mycket bättre.

Mutta kysymykseni: milloin voidaan odottaa joitain konkreettisia tuloksia näistä kokeiluista ja milloin nähdään täällä eduskunnassa joku esitys, joka tukee tätä, että luetaan kieliä aikaisemmassa vaiheessa?

Värderade talman! När kan vi här i riksdagen få förslag om att våra barn faktiskt kommer att läsa flera språk i ett mycket tidigare skede i skolorna?

16.53 Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Man lär sig bättre när man börjar tidigare, det är sant. Och därför har vi börjat med att vi har startat... kokeiluja, joissa pyrimme siihen, [Naurua] että voidaan aloittaa jo aikaisemmin se kielten oppiminen, ja olisi varmasti tehnyt hyvää monille meistäkin — tosin olen sitten aikuisemmalla iällä opiskellut kyllä ruotsia hyvin aktiivisesti. Näistä kokeiluista odotamme tuloksia jo tuossa hyvinkin nopeasti, eli ensimmäiset kokeilutulokset tulevat jo heti siinä, ja sitten saadaan ihan tutkimus siihen rinnalle, niin että silloin myöhemmässä vaiheessa, kun pari vuotta on kokeiltu, se sitten nähdään. Ja tietenkin tarvitaan myös pitkittäisseuranta, että nähdään, miten se vaikuttaa jo ihan niin kuin aikuisenakin siihen, että syntyisi paitsi positiivinen asenne yleisesti kielten oppimiseen myöskin semmoinen kestävämpi kielitaito, niin että olisi sitä rohkeutta myöskin eduskunnan edessä käyttäa esimerkiksi toista kotimaista. [Eva Biaudet: Hyvä!]

16.54 Sampo Terho ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysymys on todellakin tärkeä. Me olemme hyvin kansainvälisessä maailmassa ja työelämässä, ja on erinomaisten keskeistä, että meidän nuorisomme saa laaja-alaisen kielisivistyksen. Me olemme olleet EU:n jäsen jo pitkään, ja EU on meidän keskeinen areenamme toimia ulkomailla. Samoin käymme kauppaa ympäri maailmaa. On hyvin tärkeää, että Suomi ei kielipolitiikassaan harjoita ikään kuin impivaaralaista sulkeutumista, jossa keskitytään vain johonkin tiettyyn kapeaan sektoriin tai pieneen osaan maailman kielistä.

Meillähan on tämä pitkään puhuttu pakoruotsikysymys ollut sekä politiikassa että yhteiskunnassa jatkuvan keskustelun aiheena. [Eva Biaudet: Yllätys yllätys, mikä kysymys!] Me harjoittelemmekin kahta pientä pohjoismaista kieltä, mutta jos luopuisimme pakoruotsista, meillä olisi tilaa harjoitella jotain muuta kieltä sen tilalla, nuorison vapaavalintaisella tavalla. Tietenkin pakko on myös huono motivaattori — ministeri tässä kysyi motivaation perään. Olisi hyvin tärkeää huomioida nuorten omat tarpeet ja urasuunnitelmat silloin, kun kieliä opiskellaan. No, hallitushan on viisas tässäkin asiassa, ja meillä on nimenomaan [Pu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 28/2017 vp

hemies koputtaa] käynnistymässä kielikokeilu, joka tarjoaa nuorille tämän mahdollisuuden. [Puhemies koputtaa] Miten tuo kokeilu etenee?

16.56 Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on ehkä henkilökohtainen mielipiteeni, vaikka hallituksen kyselytunti onkin: pakoruotsi-käsite on siinä mielessä vähän harhaanjohtava, että meillä on pakkomatematiikkaa, meillä on pakkoäidinkieltä ja niin edelleen.

Kielten oppiminen on tärkeää, ja meidän pitää panostaa monipuoliseen kielitaitoon kansainvälistyvissä maailmassa. Hallitusohjelmassa on kirjaus siitä, että käynnistetään kokeilu, jossa toisen kotimaisen kielen voisi korvata jollain muulla kielellä. Tämä on myöskin eduskunnan ponnen mukainen. Tätä esitystä on siitä syystä valmisteltu, ja se on ollut muun muassa ihan tarkassa perustuslakiseulassa, ja asiasta tullaan lähiaikoina keskustelemaan. Mutta samanaikaisesti kyllä pidän tärkeänä sitä, että meillä on kokeiluja siitä, miten motivaatiota voitaisiin lisätä esimerkiksi aikaistamalla, varhentamalla kielen oppimista. Toki siinä mielessä edustaja on hyvinkin oikeassa, että tarvitaan monipuolista kielitaitoa. Kyllähän se niin on myös tutkimusten mukaan, että kun oppii yhtä kieltä, oppii helpommin seuraavaa ja sitä seuraavaa ja niin edelleen, eli ei kieliä myöskään pidä asettaa toisiaan vastaan.

Kysymyksen käsittely päättyi.